

Compost : GFT-afval wordt het Zwarte Goud + mest moestuin

- * Iedereen kan compost maken! Het is heel eenvoudig! De natuur doet het werk.
- * Compost van je eigen composthoop is prachtig organisch materiaal dat de kwaliteit van elke grondsoort verbetert: zand krijgt samenhang, veen en klei worden luchtiger. Dit bevordert de plantengroei, de structuur en waterhuishouding, en voorkomt ziektes.
- * Leve de bodem ! Compost zorgt voor de bodem; de bodem zorgt voor de planten. Zo werk je met de natuur mee en dat werkt super!
- * Via compost bevat de bodem allerlei gezonde, actieve, zichtbare en onzichtbare beestjes. Dit bodemleven is belangrijk voor een natuurlijk evenwicht.
- * Goede compost stinkt niet. Zelf composteren vermindert de afvalberg aanzienlijk.
- * De composthoop is de sterf- en kraamkamer van je tuin, een onmisbare schakel in de kringloop van je tuin. Afval wordt 'goodness', een gratis 'wondermiddel'.
- * Compost geeft de grond een zwarte kleur, waardoor deze sneller opwarmt in de lente en later afkoelt in de herfst. Zo hebben de planten een langer groeiseizoen.
- * Compost dient als voorraadkamer in de grond: water en voedsel worden erin opgeslagen en blijven zo langer beschikbaar voor de planten.
- * Maak een composthoop die past bij de hoeveelheid GFTafval die je hebt. Mix de materialen die je op de composthoop gooit. 30-50% GROEN en 50-70% BRUIN. Hoe kleiner, hoe fijner ! Houd de hoop afgedekt: warmte bewaren in de winter en geen uitspoeling door teveel regen. In de zomer : niet uitdrogen van de hoop.
- * Compost oogsten en uitspreiden in de lente 1 à 2 cm dik. Compost is rijp, waar activiteit van beestjes verdwenen is. Klaar! Aktielaag + vers spul = start nieuwe composthoop op laag oude plantstengels uit de tuin voor drainage.

WEL OP DE COMPOSTHOOP	NIET OP COMPOSTHOOP WEL IN GFTBAK	OPMERKINGEN
klein tuinafval dunnere takjes	grof tuinafval dikke takken	grof: takkenroute gemeente, beestjeshotel takken op takkenwal, boomstammen in de tuin
bladverliezend groen weinig grasmaaisel	groenblijvend groen veel grasmaaisel	klimop/coniferen vertragen composteerproces grasmaaisel als mulch onder heesters verwerken
doornloos groen onkruid afval kamerplanten	groen met doorns wortels/zaad van onkruid planten met ziektes	doorns verteren slecht en blijven scherp! iig geen phytophthora, knolvoet, loodglans!
potgrondresten konijnenzaagsel/stro	haar van mens/dier hondenpoep/kattenbak	haren verteren wat langzaam alleen uitwerpselen + urine van planteneters
organische (stal)mest kalk, eierschalen	kunstmest bio-plastic	koeien/paarden/kippenmest met stro is OK eierschalen en bio-plastic verteren zeer traag!
schillen peren/appels -	schillen citrusfruit brood	schillen citrusfruit schimmelt snel (blauw) schimmelt snel en trekt ongedierte aan
EKO-aardappelschillen pindadoppen	bespoten aardappels hazel/walnotendoppen	groeistopper aanwezig op niet-EKO-aardappels zachte doppen verteren, harde eerst verbranden
fijne groenteresten rauwe groente koffie/theeresten uitgebloeide EKO-bloemen houtas	groffe groenteresten gekookte etensresten vlees/visresten niet-EKO-bloemen	bijv. koolstronken, avocadopitten niet gekookte etensresten bevatten vaak vet en zout

COMPOSTHOOP OF VAT

= in de (half)schaduw, op een praktische plek met ruimte voor aanvoer en compostoogst
 = compost niet te droog en niet te nat. 'iets vochtig' is prima. Te nat = zuurstofgebrek = stank
 = te droog = mieren of wespen in de hoop > regenwater en nat/groen materiaal toevoegen

= materiaal verkleinen en mengen, variatie bevordert de vertering + (stal)mest + kalk
 = zuurstof nodig > aerobe omzetting > geen stank. Zonder zuurstof > anaerobe omz. = stank
 = onder de 5 graden ligt de vertering stil omdat het dan te koud is voor de beestjes
 = kleine hoop (tot 1 m3.) = koude omzetting grote hoop = warme omzetting (ziektekiemen dood)

= elke tuin is groot genoeg voor een composthoop(je)!
 = houd de composthoop op 4 m afstand vd sloot ivm uitspoelen voedingsstoffen + algvorming
 = dek fruitresten af met papier of karton: dit voorkomt dat fruitvliegjes eitjes leggen
 = contact met de grond is belangrijk, niet op bestrating plaatsen
 = 3 lagen : pas aangebracht materiaal – in vertering (veel beestjesactiviteit) – klaar/rust

Niet elk gewas wil dezelfde hoeveelheid compost. Geef in de lente:

- **Zeer veel compost** (8 à 10 kg per m²): spinazie, prei, kool, bessen, frambozen
- **Veel compost** (6 à 8 kg per m²): sla, andijvie, snijbiet, selderie, peterselie, kervel, koolrabi, koolraap, suikermaïs, augurk, courgette, pompoen, komkommer, meloen, tomaat, aubergine, paprika, pepers en aardbei
- **Matig compost** (2 à 4 kg per m²): winterpostelein, raapstelen, aardappel, knolvenkel
- **Weinig compost** (1kg per m²): veldsla, groenlof, rode biet, sjalot, ui, knoflook, erwt, wortel, pastinaak, radijs, erwt, boon, tuinboon
- **Geen compost** (0 kg per m²): witlof, schorseneer

NB 1 10 lt emmer compost = ± 8 kg

Gewasrotatie op de moestuin = groente telen in jaarlijks wisselende vakken :

- Teelt schuift op in 6 - 8 - 10 vakken = wacht-tijd per groentesoort in hetzelfde vak
- Voorkomt ziektes en plagen, uitputting van de grond (door kool, aardappel en vrucht)
- Wissel veeleisend gewas (kool, aardappel, pompoen e.d.) af met weinig eisend gewas

Gewasgroepen + compost / mest behoefte

veel / weinig eisend

1. Kool : kalk, flink mest + zeer veel compost	+
2. Blad : beetje N, goed compost	-
3. Erwten : ± niets nodig	-
4. Vrucht : goed mesten en veel compost	+
5. Aardbei : weinig mest en veel compost	-
6. Wortelgewas: ± niets nodig	-
7. Aardappel: weinig N, wel K, matig compost	+
8. Bonen en schorseneren : ± niets nodig	-

Verantwoord bemesten = geen kunstmest gebruiken, wel natuurlijke mest

- gebruik mest alleen waar 't nodig is (bijv. oogst)
- gebruik natuurlijke meststoffen + compost
- deze meststoffen zijn er al - KRINGLOOP ROND !
- stimuleer 't BODEMLEVEN + geleidelijk vrijgeven
- mest alleen in het groeiseizoen (tussen maart en aug.)
- N+P+K is aanwezig in compost, stalmest en bio-champost

Stikstof

Fosfor

Kalium

N = groene groei

P = wortelgroei/zaad

K = vochthh / bloei

BLOEDMEEL (N)

BEENDERMEEL (P)

VINASSEKALI + HOUTAS (K) = enkelvoudige meststoffen

Samengestelde of meng-meststoffen bevatten N+P+K bijv. Moestuinazet Ecostyle (7+6+6)

Bemesten Moestuinazet: houdt 3-4 weken tijd tussen kalk, compost en mest!

> dec / januari / februari : Kalk (Ca) strooien (gesteente korrels, zeewierkalk)

> februari / maart COMPOST geven

> maart-april / aug MEST geven moestuinazet, koemestkorrels (7+3+4) of mest via boer!

of **onkruidgier** (halve emmer brandnetel, heermoes, bijvoet en smeewortel, aanvullen met water, 2wk laten staan + roeren, handje kalk toevoegen bij stank, 1lt gier op 9 lt water)

of **strontwater / compost thee** (halve emmer paardenpoep met compost, aanvullen met water, 2wk laten staan + roeren, handje kalk toevoegen bij stank, 1lt gier op 9 lt water)